

Kommunal og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

HØYRINGSUTTALE- FORSLAG OM ENDRINGAR I VALLOV, VALFORSKRIFT OG FORSKRIFT OM VAL TIL SAMETING

I samband med Kommunal- og moderniseringsdepartementet sitt høyringsforslag om å gjere endringar i vallov, valforskrift og forskrift om val til Sametinget gjev Vaksdal kommune følgjande uttale:

Vaksdal kommune støtter departementet sine vurderingar knytt til at einskilde lovendringar bør innførast allereie ved stortings- og sametingsvalet i 2021. Samtidig vil kommunestyret koma med følgjande merknader til endringane:

Endring i vallov - utpeiking av hjelpar

Kommunestyret støtter departementet sitt forslag om at veljar med funksjonsnedsetjing skal kunne peike ut hjelpar utan at det vert krav om at valfunksjonær skal følgja veljar inn i avlukket. Ved tidlegare val er det gjort feil på dette området. Kommunen forstår at vallovutvalet vektar det å gje veljarane ei verdig veljarhandling framfor å ha ein valfunksjonær med i avlukket, sjølv om valfunksjonær si oppgåve er syte for at veljar ikkje vert utsett for utilbørleg påverknad.

Det at veljarar ber om å ha med seg ein medhjelpar inn i avlukket vil skje i alle kommunar, for større kommunar meir enn små. Det er framleis slik at stemmestyret, valfunksjonær eller stemmemottakar skal avgjere om vilkåra for rett til assistanse er oppfylte eller om veljar vert utsett for utilbørleg påverknad. Det er grunn til å tru at sjølv med denne endringa, vil det bli gjort feilvurderingar også ved framtidige val. Vurderingane skal gjerast i eit kort møte med veljar og ei fysisk eller psykisk funksjonsnedsetjing er gjerne usynleg i utgangspunktet.

Ein valfunksjonær kan gjere feil når ein skal klare å skilje mellom ein veljar som vert utsett for utilbørleg påverknad og ein veljar med fysisk eller psykisk nedsett funksjonsevne. Det vil bli nokså vanskeleg å danne seg eit godt nok grunnlag til å kunne gjere denne vurderinga, og samtidig gje veljar ein verdig stemmegjevingsprosess. Når ein valfunksjonær ikkje kan følgja veljar i avlukket, vert også ansvaret for å unngå utilbørleg påverknad flytta til veljar sjølv. Det bør derfor vurderast om ansvaret for å unngå utilbørleg påverknad under stemmegjevingsprosessen bør leggjast til veljar uavhengig av funksjonsnivå.

FN sin konvensjon 13. desember ii) seier også at ein skal legge til retter for bruk av ny teknologi og hjelpemidlar når dette er hensiktsmessig. Sjølv om departementet i dag ikkje har ei løysing som ivaretek den tekniske sikkerheita ved elektronisk stemmegjeving, så bør det gjerast eit vidare arbeid, fleire forsøk.

t.d. digitale val i kontrollerte omgjevnader, som t.d. kan føre til at blinde og svaksynte ikkje treng å ha med seg ein hjelpar inn i avlukket i det heile teke.

Endring i valforskrift - Utsending av digitale valkort

Kommunestyret støtter departementet sitt forslag om å sende ut digitale valkort til manntalsførte innanriks som ikkje har reservert seg for digital post.

Samtidig bør departementet tilrettelegge for ei løysing og eit samarbeid med andre offentlege instansar som kan bidra til at personar utanriks, som er manntalsførte, kan motta valkort digitalt. Dette for å kunna informera veljarar utanlands med informasjon om kva kommune ein høyrer til og at ein har stemmerett til valet.

Endring i valforskrift - stempling av stemmesetlar utanriks

Kommunestyret støttar departementet sitt forslag om at stemmesetlar som vert motteke som utanrikstemmegjeving vert stempla ved mottak. Slik regelverket er i dag, er det ei viss fare for at stemmesetelen vert forkasta under oppteljing fordi stemmesetelen ikkje er stempla.

Eit anna tiltak for å reduserer risiko for feil, er å gje vallokale utanriks tilgang til eit stempel for førehandsrøysting, slik at stemmesetel vert påført stempel allereie under stemmegjevingprosessen. Vi ber departementet om å vurdere å sende med stempel saman med anna valmateriell som skal til vallokaler utanriks.